

GENERALFORSAMLING I BLIS | BY- OG LANDSKABSKULTUR SYDDJURS

Onsdag den 22. februar 2023 - kl. 18⁰⁰ på Rugaard Gods

FORKVINDENS BERETNING

Jeg forsøger at berette kort og koncentreret. Men alligevel – der er meget at berette, så sæt jer godt til rette.

På vegne af bestyrelsen vil jeg orientere om aktiviteterne i 2022 og frem til i dag den 22. februar 2023 og planer for den kommende tid.

BLIS er i foreningens 16. leveår.

DATO 26. februar 2023
CVR 31 39 31 32
MAIL blis@blis.dk
WWW www.blis.dk

Bestyrelsen valgt på Generalforsamlingen i 2022

Anna Søgaard Nielsen (formand),
Ebbe Stender Hansen (næstformand og kasserer),
Eigil Nybo (sekretær),
Anne Marie Poulsen,
Grethe Hoffmann,
Kari Baklund,
Kit Egefjord,
Hans Jakob Jakobsen og
Vibe Marky.
Suppleanter: Kurt Sørensen og
Eva Egeskjold
(Flot bestyrelse!!)

Vore revisorer er: Aage Madsen og Jakob Vedsted

Tillidsposter

Kulturudvalget &

Rådet for Nationalpark Mols Bjerge

Anna Søgaard Nielsen

Bevaringsrådet, Syddjurs Kommune

Eigil Nybo

Arkitektur- og Bevaringsudvalget, Syddjurs Kommune

Ebbe Stender Hansen

Ebeltoft i Udvikling, EiU

Kit Egefjord

Anne Marie Poulsen

Kurt Sørensen

Interne arbejdsudvalg

Høringsudvalget

Eigil Nybo

Det grønne udvalg

Kit Egefjord

Anne Marie Poulsen

Presseudvalget

Kari Baklund

Arrangementsudvalget

Vibe Marky

Grethe Hoffmann

Ebbe Stender Hansen

Hjemmeside

Webmaster Eigil Nybo

Medlemmer

Foreningen har 122 medlemmer pr. 22.02.2023.

BLIS er en af de største lokalforeninger i landsforeningen i Danmark.

Der er siden sidste generalforsamling og indtil i dag indmeldt 32 og 7 har meldt sig ud i samme tidsrum.

Det er superflot, - vi er i BLIS meget taknemmelige for den store opbakning, som betyder at vores kulturarv, bygninger og landskab får en langt større bevågenhed og vægt i bl.a. embedsværket og hos politikerne!

Men den store interesse undrer ikke, der er over hele linjen stor interesse for vor bygningsarv og arkitektur. Vi ser det f.eks. på Arkitektskolerne, hos håndværkere, hos ejendomsmæglere og hos politikerne.

Og hos jer. - Tak for jeres opbakning gennem jeres medlemskab!

2 | 7

Landsforeningen 'bygnings- og landskabskultur'

Vor lokalforening BLIS er en del af Landsforeningen 'bygnings- og landskabskultur'. Der er ca. 90 lokalforeninger og ca. 10.000 medlemmer i alt. Landsforeningen udgiver bladet 'by & land' 4 gange årligt. Alle medlemmer modtager det, hvis det udebliver skal I endelig ringe eller skrive til bestyrelsen, tlf. nr. er på internettet. Mange er begejstrede for bladet.

Landsforeningens årsmøde og generalforsamling i år er arrangeret af BLIN, vor søsterorganisation i Norddjurs. Det foregår en hel dag den 22. april på Sostrup Slot. Det er gratis for alle medlemmer. Kræver dog tilmelding senest 10. april. 23, tilmelding på www.byogland.dk

ÅRETS GANG

BESTYRELSENS ARBEJDE - OG SAMARBEJDE

Overskriften for BLIS' arbejde er kort fortalt:

Videndeling og samarbejde om vore værdifulde kulturmiljøer, bygninger, byer, kyst- og landskaber. Der var det!! :)

.....men så kort bliver det ikke.

Vi er begejstrede, vi har svært ved at holde armene nede - , over vore kulturskatte i Syddjurs. Derfor er det naturligt, at vi sammen med de medlemmer, der har lyst, arbejder ret koncentreret for at udvikle og bevare vor særlige fysiske kulturarv. Derfor vil jeg også sige, hvis nogen her i aften kunne tænke sig at komme i et udvalg under bestyrelsen, så kom endelig og sig til.

Med videndeling mener vi (f.eks.) at udbrede kendskabet til vor bog Kend Dit Hus, invitere til foredrag og til udflugter - og give råd og vejledning, når der skal renoveres hus eller bygges nyt i Syddjurs' kulturmiljøer. Her vil jeg gerne sige vi tager ikke vore kollegers arbejde, - arkitekter /ingeniører, men giver en køreplan for, hvordan man som husejer med et bevaringsværdigt hus angriber sine byggedrømme.

Og samarbejdet er vigtigt. BLIS, som en åben almennyttig forening kan ikke udrette det helt store uden et samarbejde, og det har vi - med politikerne og embedsværket, sagsbehandlere, ejendomsmæglere og journalister.

Vi har en hel naturlig og positiv dialog med politikerne, - borgmester og udvalgsformænd, og oplever stor åbenhed for vore synspunkter. Der bliver lyttet – og handlet. Som et eksempel er BLIS inviteret til temamøde med hele byrådet i maj, hvor vi vil orientere om vort arbejde og visioner - i en dialog med politikerne i byrådet.

Vore henvendelser til politikerne betyder, at vore forslag udføres i det omfang, det er muligt inden for lov, tid og budget.

Vore hørings svar vægter højt. Embedsfolk kontakter BLIS for at diskutere udfordringer og forslag, som vi oplever efterfølgende, bliver bragt til udførelse. Det er meget positivt.

Det er en fornøjelse, når politikerne citerer BLIS' holdninger på byrådsmøder og i avisen, som et vægtig input vedr. en sags afgørelse.

Ja, i forsættelse heraf har lokale journalister øje på det arbejde, som BLIS sætter i søen, og skriver artikler om os – med og uden en færdig pressemeddelelse herfra.

Fra ejendomsmæglere er der interesse for BLIS. Der er 2 unge ejendomsmæglere der potentielt træder ind i bestyrelsen næste år og et ejendomsmæglerfirma har skrevet en 4 siders artikel om BLIS i et stort magasin, som er uddelt til samtlige husstande i Syddjurs.

Vi har fornøjelsen af et samarbejde med de handlende i Ebeltoft. Vi deltager i kommende netværksmøde med en spændende plan og vi er en del af Håndværkerdagen på Holmegaard.

Konklusionen på det hele er, at vi spreder os ud og tager skridt mod større indflydelse i Kommunen.

Der er bestemt plads til forbedring!

Vi vil gerne engagere flere håndværkere i BLIS, det er håndværkerne, der sammen med ejendomsmæglere er de første, der møder bygningsejere og rådgiver i f.t. restaurering, ombygning eller måske nedrivning. Der vil vi gerne være med i f.t. bygningsarven, upcykling, CO2 udslip, totaløkonomi m.m.

BLIS konkrete arbejde i 2022 i punktform

- *(Arrangementer*
- *Studietur med politikerne*
- *Arkitektur- og Bevaringsprisen*
- *Høringer*
- *Fredning*
- *Det grønne udvalg*
- *BLIS' forslag til Bevaringsrådet*
- *Nationalparken*
- *Ebeltoft i Udvikling*
- *Skiltning*
- *Fortsat promovning af Kend Dit Hus)*

ARRANGEMENTER

Syddjurs Folkeuniversitet

BLIS blev spurgt om at holde foredrag i Syddjurs Folkeuniversitet. Det tog vi selvfølgelig glad imod og i foråret holdt BLIS en forelæsning "Hverdagens kulturskatte i Syddjurs Kommune".

Friis & Moltke

Arkitektur har en usædvanlig interesse her i Syddjurs. "Siger vi arkitektur, så pipler det frem!" Derfor var det selvfølgelig naturligt at sætte fokus på det arkitektfirma, der har bygget aller mest her i Syddjurs, nemlig Friis & Moltke. Vi havde arrangementer to forårsaftener - et foredrag og en bustur. Det var populære aftener, så der blev hurtigt udsolgt.

Sommermøde med BLIN og BLIS

Efter ferien var BLIS med vor søsterorganisation BLIN, "N" står for Norddjurs, ude på vigen med pakken Skødshoved. Vi skiftes til at arrangere fælles hyggelige ture, hvor vi kan udveksle ideer.

Rotary

I efteråret blev vi inviteret af Rotary til at holde foredrag om BLIS - og fortalte om vores ambitioner om at videregive viden og inspiration.

4 | 7

STUDIETUR MED POLITIKERNE

Studietur med E&P og NTM-udvalgene og embedsværket

I 2019 tog BLIS initiativet til - i samarbejde med Bevaringsrådet - at invitere det, der dengang hed PUK, Plan-, Udvikling- og Kulturudvalget, og NTM, som står for Natur-, teknik- og miljøudvalget på en studietur. Det er blevet en tradition at invitere på studietur hvert andet år, og sammen med politikerne er der kommet flere og flere embedsfolk til.

Den tur gør en stor forskel på samarbejdet og forståelsen, kommunikation fremmer! I 2022 gik studieturen igen til et udvalg af innovative projekter, der er på vej og fine eksempler på arkitektur i landskabet, forbi kulturlandskabet, hvor der bliver opført solcelleanlæg og endelig til et smukt klasseeksempel på en om- og tilbygning på et xx bevaringsværdigt murermesterhus. Projekter i stor og lille skala. En vigtig tur for BLIS, hvor vi fik talt om planlægning og om gode og dårlige eksempler.

ARKITEKTUR- OG BEVARINGSPRISEN

En anden af BLIS' opfindelser i Syddjurs er Arkitektur- og Bevaringsprisen. Tanken med den er at skærpe blikket og interessen for arkitektur og renovering hos os alle. Enhver kan indsende et forslag til et projekt, som er bygget i Syddjurs inden for de sidste 3 år, som man synes bør få en pris for en særlig arkitektur eller særlig renovering. Hold endelig øje med det, når der er tid til at indsende forslag i 2024!

Præmieringen skete første gang i 2016 (2017, 2018, 2020, 2022) og uddeles hvert andet år på Arkitekturens Dag.

Det skete også i 2022. Der var mange projekter af høj kvalitet og udvælgelsen var vanskelig. (De 3 valgte blev: 1. Restaurering, sommerhus på Fuglemeden, 2. nybyggeri, villa på Siriusvej, og 3. en særlig pris, pavillon ved Kvadrat.)

Prismodtagerne belønnes med et diplom og en plakette i glas udført af kunstneren Micha Karlslund.

I komiteen er:

Kasper Kolstrup, E&P udvalgets formand
Afdelingschef for teknik og miljø Sanne Attermann
Ebbe Stender for BLIS
Gösta Knudsen for Museumsforeningen og
Jakob Pedersen, arkitekt

HØRINGER

Høringer fylder meget hos BLIS.

BLIS er høringsberettigede i sager om bygningsarv, der kræver dispensation og afgiver hørings svar i alle relevante spørgsmål vedrørende særlige kulturmiljøer og kulturlandskaber. BLIS får tilsendt sager fra embedsværket i teknik og miljø.

I løbet af 2022 har der været 13 hørings sager.

1. *Toften 7*
2. *Bavnehøjvej 1*
3. *Grønningen 11*
4. *Lade bygning (Kalø Gods) Grenåvej 14*
5. *Smedebakken 7, nedrivning af 3 udlænger*
6. *Molsvej 36, Toldstedet efter Planklagenævnet ikke gav ejer medhold.*

7. *Tingvej 20, nedrivning af garage*
8. *Adelgade 43, isbod i port*
9. *Stockfletvej 10, nedrivning af fiskeskur*
10. *Strandvejen 10, disp. fra flere bestemmelser i lokalplan 321*
11. *Nørrebakke 2, vinduer*
12. **Solenergiprojekt Høegholm**
13. *Overgade 6, -standsings meddelelse)*

En sag har fyldt meget i år nemlig solcelleprojektet Høegholm. Det er det første af typen i kommunen og derfor var der lagt op til en særlig borgerinddragelse. BLIS håber, at vi som foreslået, bliver inddraget i designfasen af solcelleprojektet.

BLIS er meget grundig i vore høringssvar, går tilbage i historikken, finder gamle kort og fotos og diskuterer svar i bestyrelsen. Vi ser måske også derfor at vore svar ofte bliver fulgt og vi bliver yderligere inddraget med vor faglighed i flere sager.

FREDNING

Vedr. fredninger kan vi i BLIS gennem landsforeningen rejse fredningssager, som derefter skal behandles af Det særlige Bygningssyn.

Netop nu har vi to potentielle fredningssager:

1. *Ellen Dahls sommerhus*
2. *Det samlede anlæg og Kalø Gods*

DET GRØNNE UDVALG

Det grønne - solitærtræer, parker, alleer og landskabet er en betydelig del af vore kulturmiljøer. Derfor har BLIS flere begrønnings-forslag til kommunen, nogle er gennemført andre lader vente på sig, men vi opgiver ikke. ☺

BEVARINGSRÅDET

I Bevaringsrådet, som er nedsat af Kommunen, har BLIS indmeldt emnerne:

- Træpolitik
- Skiltning
- Studietur

Vore forslag er i gang og vi arbejder nu på at indstille

- Til Bevaringsrådet at man påbegynder arbejdet med udarbejdelse af en Arkitekturpolitik for Syddjurs Kommune

NATIONALPARKEN

Nationalparken Mols Bjerge

Det er ganske særligt at Nationalparken Mols Bjerge, som meget få nationalparker, omfatter en by, nemlig søkøbstaden Ebeltoft, som jo er kåret til én af Danmarks smukkeste købstæder. Men der er ingen i Nationalparkens bestyrelsen til at varetage bygningskulturen, derimod er der 10 bestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer interesseorganisationer, der tager sig af naturen.

Som interesseorganisation er BLIS bygningskulturens stemme i Syddjurs. Men BLIS er KUN repræsenteret i nationalparken i kulturudvalg og råd, fordi vi har overbevist bestyrelsen om, at vi bør være der. Den plads har vi måttet kæmpe for ved de seneste to valgperioder.

Miljøministeren sammensætter bestyrelsen. Derfor skal BLIS i samarbejde med nationalparken gøre den til den tid siddende miljøminister opmærksom på at give BLIS en fast plads i bestyrelsen. Så bygningsarven som naturen bliver varetaget. Næste valgperiode begynder i efteråret 2025.

EBELTOFT I UDVIKLING

BLIS er repræsenteret i Ebeltoft i Udvikling.

Thorkild er i koordineringsgruppen

Anne Marie, Kit og Kurt i Jernbanegruppen. Gruppen har afleveret et forslag til krydset Adelgade/Jernbanegade, forslaget nu ligger hos Planafdelingen.

Anne Marie, Kit og Kurt deltager i workshops med kystsikring af Ebeltoft. Efter de to workshops kommer arkitekterne BOGL tilbage om et par måneder marts/april med et samlet forslag.

6 | 7

Thorkild er i den tværfaglige projektfaggruppe vedr. Kystsikringen.

SKILTNING

Vedr. skiltning er BLIS engageret i to spor. Dels LED-skiltene ved f.eks. kommunens indfaldsveje og dels skiltning i Ebeltofts handelsgader.

Der findes gennemarbejdede skiltemanualer og en bevarende lokalplan 177 for Ebeltoft, men disse overholdes ikke.

Vi arbejder på begge planer for med gulerod /ikke pisk i et samarbejde at gennemføre at lokalplan og skiltemanuale bliver fulgt. Vedr. Ebeltoft midtby var det et klart ønske på generalforsamlingen sidste år at vi fortsætter arbejdet i samarbejdet med Handelsstandsforeningen og gode, relevante politikere. Projektet, som I nok kommer til at høre mere om hedder "Smuk middelalderby".

KEND DIT HUS

Et værktøj er 'Kend Dit Hus'

Det helt overordnede grundlag for BLIS er at udvikle og bevare vor kulturarv.

Derfor var det også helt naturligt at samle viden om vor bygningskulturarv i bogen Kend Dit Hus og videregive den til dem, der ejer de bevaringsværdige bygninger, men også til håndværkere, der renoverer, til ejendomsmæglerne, der sælger husene, til politikere, der skal sætte rammerne og embedsværket, der bestyrer lovgivningen.

Kend Dit Hus er også til alle BLIS-medlemmer. Helt nye medlemmer har nok ikke modtaget den endnu. Kontakt os endelig, hvis det ikke sker i løbet af 14 dage.

Bogen blev udgivet sammen med Bevaringsrådet for Syddjurs Kommune.

PLANER OG VISIONER FOR 2023

PLANER

Inger & Johannes Exner og E+N

Den store interesse for arkitektur, vi oplevede til Friis & Moltke aftenerne sidste forår er fantastisk. Derfor måtte vi selvfølgelig igen i år planlægge et nyt arkitektur-event. Det bliver en aften i begyndelsen af juni med Inger & Johannes Exners arkitektur af Thomas Bo, forfatter til det store værk om arkitekterne og den følgende aften - en mini studietur uden bus lige rundt om Ebeltoft Kirke. Finn Larsen, som var med i konkurrencen og byggeleder i sin tid på Sognegården er med til et nærmere kik på Exners Sognegård. Derefter vil direktør for E+N, Jesper Back, give en gennemgang af den gamle præstegård, bygningens status og eventuelle fremtid - præstegården også kendt som kgl. bygningsinspektør, arkitekt Hack Kampmanns barndomshjem. Han har bygget.....

Lyngsbækgaard Gods

Et andet arrangement i foråret bliver på Lyngsbækgaard Gods. Det klassicistiske, totalfredede gods fra 1700-tallet blev for få år siden købt af den almennyttige fond, William Berntsens Fond.

Formand for fonden, Klavs von Lowzow, vil invitere os på særrundvisning på godset. Klavs von Lowzow siger i øvrigt, - og så spidser vi ører, - at der er mulighed for, at fonden etablerer et center for bygningskultur i det velbevarede gods, - men det er endnu ikke fastlagt.

Europe's Best Architecture eller Mies van der Rohe Award Exhibition

Dansk arkitektur er på verdenskortet i år og Europæisk arkitektur er på pletten i Syddjurs. Vi retter ryggen. 😊

Forklaring følger: I 2023 er Danmark og specifikt København udnævnt til UNESCO World Capital of Architecture og hermed er der fokus på den danske arkitektur med internationale konferencer, udstillinger osv. Dette internationale event vil Maltfabrikken hægte sig på og her kommer BLIS også ind i billedet.

7 | 7

Mies van der Rohe prisens store udstilling med de 40 bedste projekter i Europa valgt i 2022 udstilles pt i London. Blandt de 40 bedste er Maltfabrikken! Denne udstilling kommer via stor Realdania donation til Maltfabrikken i maj/juni i år. I den anledning er BLIS blevet spurgt om vi vil være medarrangør af events. Vi har naturligvis sagt ja tak - og retter ryggen lidt igen.

Samarbejde med politikerne

Tilbage til vor dagligdag. BLIS har et rigtig godt samarbejde med vore politikere. Det er vigtigt og betyder meget.

Vi er som nævnt inviteret til temamøde med hele byrådet i maj, hvor vi fortæller om vort arbejde og visioner i dialog med byrådet. Det glæder vi os til.

VISIONER

Vi tror, at den bedste beskyttelse af bygningsarven ligger i muligheden for nutidig benyttelse. Ikke stillestående museum, men levende kulturarv. Det er bæredygtigt, cirku-lært og meget aktuelt. Genbrug af gamle bygninger til helt nye funktioner har vi meget fine eksempler på i kommunen, det giver vi ren thumbs up gange to.

Landskabskulturen vil vi gerne have til at fylde mere hos BLIS, dels med konkrete forslag om begrønning i vore byer, dels via udvælgelse af vigtige solitærtræer, alleer eller beplantninger i lokalplaner.

I BLIS ønsker vi at bevæge os ud af hovedbyen - Ebeltoft og ud i kommunen, - sprede vort engagement til hele Syddjurs.

De overordnede visioner for BLIS er at holde snuden i sporet med vidensdeling og samarbejde. Vi vil anstrenge os for at opfylde den store interesse for viden om arkitektur og den fine fysiske kulturarv vi oplever - og allerhelst i et engagement med vore medlemmer.

BLIS skal være fleksibel. Mange - men nok især yngre mennesker - har ufattelig travl. Derfor skal medlemmer kunne gå ind og ud af udvalg under bestyrelsen være med i en kortere eller længere periode for at deltage i særlige projekter, som man har specifik interesse i og så gå igen. Udvalgsarbejdet er ikke en livsstilling!

Og her til allersidst vil jeg sige, at jeg er superglad for BLIS bestyrelse. Vi har et usædvanligt godt mix af de kompetencer, der skal til for bl.a. at dække fagligheden i BLIS og vi deles om opgaverne.

Stor tak for det til bestyrelsen - og også tak jer som i perioder må undvære mænd og koner, - fordi de har travl i BLIS.

Herefter vil jeg gi ordet til dirigenten.

Ebeltoft, den 22. februar 2023

Anna Søggaard Nielsen
Forkvinde BLIS